

Finnsnes, 12 oktober 2022

OED

Innspill ved høringen på NOU 2022: 6 om strømmettet

Vi stiller oss spørsmålet om man i OED og i NVE og i KMD og KDD er kjent med at det ikke finnes strøm nord i Senja for å etablere ladestasjoner for strøm for biler, samtidig som det ikke skal selges fossildrevne biler etter 2025?

Vi stiller oss spørsmålet om man er kjent med at mens næringsaktører i Senja investerer stort i elektriske fartøy som et ledd i det grønne skiftet og bruker landstrøm der man kan, oppmuntret og inspirert av politiske føringer og egne ambisjoner for bærekraftig produksjon, men fordi det mangler strøm i Senja, så må det stå et dieselaggregat og dure på kaia for å produsere strømmen til denne elektrifiseringen? Var det slik det var planlagt?

Er man i departementene for nærings- og fiskeri og kommunal- og distrikt klar over at det finnes vilje til å investere mer i lønnsom eksportvirksomhet av mat fra vår region, men som ikke får strøm? Skulle man ikke doble norsk eksport innen 2030?

Dette skyldes at det har tatt lang tid å bygge ut nett for overføring til Nord Senja under Malangen. Dessuten er det lokale nettet dårlig, gått ut på dato. Det er behov for mer strøm, mer effekt og bedre leveranser.

Et problem i mange regioner

Vi tror på mange måter at Senja er et interessant «case». Men vi har merket oss at dette gjelder i flere områder. En artikkel fra Harstad tidende om at man etablerer store batterier – som skal lades av dieselaggregater, fordi det også i Gratangen er mangel på strøm, og at industriprosjekter i andre deler av landet også legges på is – av mangel på strømmnett.

Det er viktig at arbeidet i OED fører til konkrete endringer som forbedrer mulighetene for sjømatproduksjon og sjømatindustrien i distrikter som Senja og som er avhengig av mer strøm. Vi opplever det slik at det for Senjas vedkommende har vært for sene investeringer i nettet. Nettet burde ha vært forbedret langt tidligere, med de gamle reglene for anleggsbidrag.

Sjømatklyngen Senja AS

 post@sjomatklyngen.no

 www.sjomatklyngen.no

Besøksadresse:

Ringveien 3 9300 Finnsnes

Postadresse:

Postboks 609

9306 Finnsnes

Klyngesekretariat

 90848281

Anleggsbidrag

En kartlegging av hvilke anleggsbidrag som er forventet kan være opplysende. Det bør OED be om.

Etter vår vurdering er utsiktene til anleggsbidrag av en størrelsesorden som truer lønnsomheten til videre investeringer. Dette er merkostnader som mer sentralt beliggende bedrifter ikke opplever der nettet allerede er bygget ut, og etter tidligere regler. Dagens regler fungerer sentraliserende på samfunnsutviklingen.

Vi ser derfor fram til at OED utformer andre betalingssystemer for nettet enn gjennom de kontraproduktive anleggsbidrag som synes aktuelle etter de reglene som kom i 2019.

Det er vår opplevelse at insentivene i dag virker direkte i strid med erklærte samfunnsmessige mål. Vi vedlegger nederst en gjennomgang av relevante bærekraftsmål. Ekspertene vi har lyttet til har snakket om å sosialisere kostnadene ved nettutbygging for å unngå at enkeltbedrifter og lokalsamfunn kommer svært dårlig ut på måter som oppleves som «tilfeldig», ettersom reglene ble endret til ugunst for slike regioner som vår, i 2019.

Fagbevegelsen reagerer

Vi er glade for at krefter i fagbevegelsen ser dette og stiller krav til myndighetene.

«Industri Energi peker på at vi i større grad må planlegge og bygge nett i forkant av behovet, heller enn å konstant ligge på etterskudd. I dag er det slik at nettselskaper som er i forkant og bygger mer kapasitet enn dagens behov, blir regnet som mindre effektive og får redusert inntektsrammen. Bedrifter som utløser behov for nytt nett, må ta en del av regningen og risikoen, i tillegg til å vente i mange år på kapasitet. Industri Energi mener derfor at vi i større grad må bygge nett basert på prognoser for fremtidig behov. Nettselskapene og Statnett må få mandat og insentiver til å være i forkant med å planlegge og bygge nett.»

Hurdalsplattformen er tydelig

Det er glede over at regjeringen i Hurdalsplattformen var så tydelig på det statlige ansvaret.

«Det er et mål å legge til rette for at fremtidsrettet industri etablerer seg i Norge. For å få til dette må vi sikre bedre rammebetingelser og at norske naturressurser, herunder rimelig fornybar kraft, forblir et konkurransefortrinn for norsk industri.

Staten skal i større grad bidra til at bedrifter kan utvikle og skalere industriell teknologi i Norge. Industrien skal møtes med strenge krav til utslippskutt, men samtidig kunne få hjelp til å gjennomføre kuttene der dette trengs.

Regjeringen vil:

- Sikre størst mulig grad av videreforedling av våre naturressurser i Norge, slik at disse gir merverdier til samfunnet gjennom lengre verdikjeder, flere sysselsatte og større eksportinntekter.
- Sikre tilstrekkelig tilgang på fornybar kraft til ny og eksisterende industri på fastlandet, og at kraftoverskudd bidrar til økt verdiskaping og sysselsetting i norsk industri. Fornybar kraft skal være et konkurransefortrinn for norsk industri.

Dagens situasjon sett fra aktører i sjømatnæringa

Det pågår et arbeid for elektrifisering innen fiskeflåten og innen oppdrett som vil kreve mer strøm. I Senja er det investert milliardbeløp i fornyelse og utvidelse av produksjonskapasiteten de senere årene. Flere aktører ønsker utvidelser, mens andre har skrinlagt sine planer. Det bør nok nevnes at lønnsomheten i fiskeindustrien har vært lav lenge, selv om flåte og oppdrett har hatt en annen situasjon.

Det kan nevnes at økt sysselsetting innen sjømatnæringen har ført til økt aktivitet og tilflytting, og at satsing i reiseliv og mer elektrisitet i transportsektoren har økt strømbehov som følge.

Sjømatklyngen Senja har i 2021 utarbeidet en rapport om sjømatbedriftenes fremtidige behov for strøm i Senja. Sjømatklyngens energikartlegging omfattet vel og merke ikke følgende flåteleddet eller energibehov knyttet til transport. Likevel er det en alvorlig mangel på strøm i årene som kommer.

Prioritering: Hvis kommisjonen skal fremme forslag til prioriteringer i tilfelle av mangel på strøm vil vi spille inn at matproduksjon må tillegges stor vekt, og vektlegge kvantum.

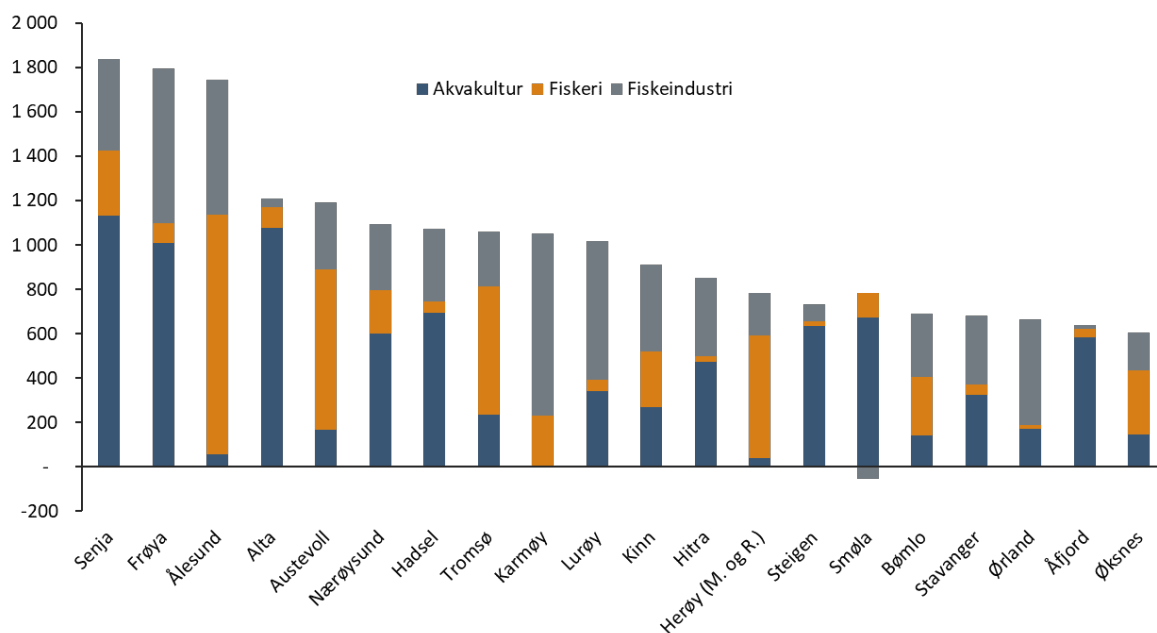

Sjømatklyngen Senja har ambisjoner om å bli kjent som verdens mest bærekraftige sjømatregion og arbeider for å realisere FNs 2030 agenda med bærekraftsmålene. Styret i Sjømatklyngen Senja har 12. oktober 2020 valgt å fokusere på noen av FNs bærekraftsmål.

Vi konstaterer at man for å nå flere av bærekraftsmålene lokalt er avhengig av en bedre strømforsyning.

En næring i Senja av stor nasjonal betydning

Sjømatklyngen Senja er et bedriftsnettverk etablert i 2016 for mer enn femti bedrifter. Menon Economics har beregnet verdiskapningen i sjømatnæringen. Senja er Norges største sjømatkommune beregnet i verdiskapningen fra fangst og fiskerier, oppdrett og fiskeindustri. Omsetningen i sjømatnæringa i Senja kan anslås til å ligge på om lag 12 milliarder.

Med vennlig hilsen

Thomas Bartholdsen,

daglig leder

Vedlegg

FNs bærekraftsmål og strømforsyningen

Bærekraftsmål 7. Ren energi til alle: Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris

7.1) Innen 2030 sikre allmenn tilgang til pålitelige og moderne energitjenester til en overkommelig pris

7.2) Innen 2030 øke andelen fornybar energi i verdens samlede energiforbruk betydelig

7.4) Innen 2030 styrke det internasjonale samarbeidet for å lette tilgangen til forskning og teknologi på området ren energi, inkludert fornybar energi, energieffektivisering og avansert og renere teknologi for fossilt brensel, og fremme investeringer i energiinfrastruktur og teknologi for ren energi

Bærekraftsmål 8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst: Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

8.1) Opprettholde en økonomisk vekst per innbygger som er i samsvar med forholdene i de respektive landene, og spesielt en vekst i bruttonasjonalproduktet på minst 7 prosent per år i de minst utviklede landene

8.2) Øke den økonomiske produktiviteten gjennom diversifisering, teknologisk fremgang og innovasjon, blant annet med vekt på lønnsomme og arbeidsintensive sektorer

Bærekraftsmål 9. Industri, innovasjon og infrastruktur: Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon

9.1) Utvikle pålitelig, bærekraftig og solid infrastruktur av høy kvalitet, inkludert regional og grensekryssende infrastruktur, for å støtte økonomisk utvikling og livskvalitet med vekt på overkommelig pris og likeverdig tilgang for alle

9.2) Fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og næringsutvikling, og innen 2030 øke industriens andel av sysselsetting og bruttonasjonalprodukt betydelig, i tråd med forholdene i de respektive landene, og doble industriens andel av sysselsetting og bruttonasjonalprodukt i de minst utviklede landene

9.4) Innen 2030 oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig, med mer effektiv bruk av ressurser og mer utstrakt bruk av rene og miljøvennlige teknologiformer og industriprosesser, der alle land gjør en innsats etter egen evne og kapasitet.

